

GODIŠNJI PLAN ZA POTICANJE ZAPOŠLJAVANJA ZA 2006. GODINU: MJERE IZ NADLEŽNOSTI HRVATSKOG ZAVODA ZA ZAPOŠLJAVANJE

Prema Nacionalnom akcijskom planu zapošljavanja 2005. - 2008. prihvaćenom od Vlade Republike Hrvatske 02. prosinca 2004. godine, za svaku godinu provedbe donosi se godišnji plan za poticanje zapošljavanja, a nositelji aktivnosti (tijela državne uprave) u obvezi su izraditi provedbene mjere iz Plana za svaku godinu provedbe kojima se potiče novo zapošljavanje i smanjuje nezaposlenost.

Sukladno gore navedenom, mjere iz nadležnosti Hrvatskog zavoda za zapošljavanje sastavni su dio Godišnjeg plana za poticanje zapošljavanja za 2006. godinu koji je Vlada Republike Hrvatske prihvatila na sjednici održanoj 02. ožujka 2006. godine. Provedba mjera iz nadležnosti Zavoda bila je u razdoblju od ožujka do 31. prosinca 2006. godine.

Kriteriji i uvjeti za primjenu provedbenih mjera određeni su Zakonom o državnim potporama (Narodne novine, 140/2005.) i Uredbom o državnim potporama (Narodne novine, 121/2003.). Sredstva za provedbu mjera osiguravaju se u državnom proračunu na poziciji svakog pojedinog nositelja, a za mjere iz nadležnosti Zavoda bilo je osigurano 150 000 000 kn u 2006. godini.

Mjere u nadležnosti Hrvatskog zavoda za zapošljavanje iz Godišnjeg plana za poticanje zapošljavanja za 2006. godinu:

1. sufinanciranje zapošljavanja mladih osoba bez radnog iskustva
2. sufinanciranje zapošljavanja dugotrajno nezaposlenih osoba
3. sufinanciranje zapošljavanja starijih osoba
4. sufinanciranje zapošljavanja posebnih skupina nezaposlenih

5. sufinanciranje obrazovanja za nepoznatog i poznatog poslodavca (novozaposleni i zaposleni u cilju zadržavanja radnog mjesta)
6. javni radovi.

Mjere iz nadležnosti Hrvatskog zavoda za zapošljavanje dijele se na potpore za zapošljavanje, potpore za usavršavanje, mjeru za obrazovanje nezaposlenih i sufinanciranje zapošljavanja u Programu javnih radova.

U izradi mjera iz Godišnjeg plana za poticanje zapošljavanja za 2006. godinu u odnosu na dosadašnji program poticanja zapošljavanja postignut je partnerski odnos između sindikata, poslodavaca, tijela državne uprave i ostalih institucija čime su stvoreni uvjeti za bolji gospodarski razvitak na lokalnoj razini i aktivno zapošljavanje nezaposlenih osoba na tržištu rada.

Sredstva za provedbu planiraju se u okviru pozicija financijskog plana svakog nositelja aktivnosti za svaku godinu provedbe plana čime je smanjena potrošnja dodatnih javnih sredstava jer je trošak provedbe unaprijed određen i osiguran te se ne preuzimaju financijske obveze za koje nema osiguranih sredstava. Trošak po pojedinoj mjeri je nepromjenjiv i temeljen je na iznosima koji se vežu za visinu osnovice za uplatu doprinosa prema razini obrazovanja nezaposlene osobe koja će biti uključena u mjere iz Godišnjeg plana za poticanje zapošljavanja za 2006. godinu.

Dužina prijave na evidenciju nezaposlenih osoba je propisana i to najmanje od 6 do 12 mjeseci čime su izbjegnute pojave koje su u prijašnjim mjerama bile učestale, te je zapošljavanje jedne nezaposlene osobe više puta bilo sufinancirano uz višekratne ulaske i izlaske iz zaposlenosti u nezaposlenost.

Uvjeti i razina sufinanciranja

Poticajno zapošljavanje diferencirano je prema veličini poslodavca, koji su po-

dijeljeni u tri kategorije: **mali poslodavac** (manje od 50 zaposlenih i 16 milijuna kuna godišnjeg prometa), **srednji poslodavac** (manje od 250 radnika i najviše 60 milijuna kuna prometa), te **veliki poslodavac** (više od 250 radnika i ukupni godišnji promet veći od 60 milijuna kuna).

Financijski bonitet poslodavca promatra se unazad dvije godine, a razina zaposlenosti unazad 12 mjeseci, čime su isključeni poslodavci koji nemaju pozitivan financijski bonitet i koji neredovito obračunavaju i isplaćuju plaće radnicima. Ovo je snažnija kontrola u odnosu na ranije programe gdje se financijski bonitet pratio temeljem zadnja tri mjeseca.

Poslodavci iz djelatnosti brodogradnje i pomorskog prometa, sukladno Uredbi o državnim potporama (Narodne novine, 121/2003.) ne mogu koristiti poticaje za zapošljavanje, a državne potpore za usavršavanje ne mogu se dodijeliti poslodavcima u teškoćama. Maksimalna razina potpore koju neki poslodavac može ostvariti iznosi od 3% (za velike poslodavce) do 15% (za male poslodavce) troška bruto plaća isplaćenih unazad dvije godine.

Također, kako bi se izbjeglo »zamjenjivanje« zaposlenih korisnicima potporama osobe zaposlene uz primjenu mjera sufinanciranja zapošljavanja moraju predstavljati neto povećanje broja zaposlenih predmetnog poslodavca u usporedbi s brojem zaposlenih u protekloj godini. Također, navedeno povećanje broja radnih mjesta mora biti očuvano tijekom razdoblja od 2 godine (3 za velike poslodavce).

Iznos mjesečne potpore za zapošljavanje temelji se na veličini poslodavca te iznosima osnovica za obračun doprinosa za obvezna osiguranja za 2005. (Narodne novine, 167/2004.).

Osnovice se vežu za razinu stručne spremlje osoba ciljane skupine: 2 085,75 za osobe bez zanimanja, 3 864,25 za osobe

srednje stručne spremlje, 5 945,00 za osobe više i visoke stručne spremlje. Dakle, potpore su veće za osobe s višom razinom kvalifikacije. Nadalje, potpore se razlikuju i prema veličini poslodavca. Mali poslodavci primaju potporu u razini 50% propisane osnovice, srednji poslodavci 40%, a veliki 20%, čime se potpore posebno usmjeravaju u sektor malih i srednjih poduzeća.

Državne potpore za usavršavanje (obrazovanje) za velike poslodavce mogu se odobriti u iznosu do 50% opravdanih troškova za opće usavršavanje, odnosno 25% za posebno usavršavanje, a za male i srednje poslodavce može se odobriti 80% opravdanih troškova za opće usavršavanje, a do 45% opravdanih troškova za posebno usavršavanje.

1. Sufinanciranje zapošljavanja mladih osoba bez radnog iskustva (mjera 1.)

Uži cilj ove mjere je brže zapošljavanje mladih nezaposlenih osoba bez radnog iskustva do 25, odnosno 29 godina starosti, s obzirom da je njihov udio u ukupnoj nezaposlenosti 23%. Ujedno, na tržištu rada Republike Hrvatske ne postoji ni jedan drugi mehanizam »stjecanja prvog radnog iskustva« u zanimanju za koje su se osobe školovale (osim za zanimanja za koja postoji zakonska obveza pripravničkog stažiranja i polaganja stručnog ispita) ili program uvođenja u posao za osobe bez završene osnovne škole i stečenog zvanja/zanimanja.

Ciljane skupine:

- nezaposlene osobe do 25 godina starosti bez radnog iskustva
- nezaposlene osobe do 29 godina starosti bez radnog iskustva ili do 6 mjeseci izvan zvanja/zanimanja
- najmanje 6 mjeseci na evidenciji Zaveda ili prijava u evidenciju u roku od 90

dana od dana završetka redovnog obrazovanja.

Kroz navedenu mjeru poslodavci mogu ostvariti potporu za zapošljavanje za osobe bez zanimanja u trajanju od 18 mjeseci, za osobe strukovnih zanimanja i srednje obrazovne razine u trajanju od 12 mjeseci, osobe više i visoke razine obrazovanja u trajanju od 12 mjeseci, a u najdužem trajanju od 18 mjeseci za osobe kojima je zakonom propisana dužina pripravničkog staža. Dakle, predviđeno sufinanciranje manje obrazovanih osoba zaposlenih ovom mjerom je duljeg trajanja.

U 2006. godini kroz provedbu mjere 1. planiran je obuhvat 1 036 osoba, dok provedbeni rezultati na dan 31. 12. 2006. godine pokazuju da je zaposleno 1 024 osoba od čega 480 žena. U planiranom broju prednost je dana osobama bez zanimanja i strukovnih zanimanja koji se zapošljavaju kod malih i srednjih poslodavaca. Provedbeni rezultati upućuju na to da se kroz primjenu mjere 1. najčešće zapošljavaju osobe srednje, više i visoke obrazovne razine kod malih i srednjih poslodavaca.

Kako se uz navedenu mjeru veže institut pripravničkog stažiranja kroz dostavljene programe pripravničkog stažiranja uočeni su kvalitativni pomaci u odnosu na prve godine rada mladih osoba bez radnog iskustva jer većina poslodavaca uistinu shvaća da je to prva godina rada, godina učenja i postizanja samostalnosti u zvanju za koje su se mlade osobe školovale.

Poslodavci sa sjedištem u Gradu Zagrebu, Splitsko-dalmatinskoj, Varaždinskoj, Međimurskoj, Osječko-baranjskoj i Krapinsko-zagorskoj županiji iskazuju interese za zapošljavanje mladih osoba bez radnog iskustva srednje, više i visoke stručne spreme, što je i razumljivo s obzirom na djelatnosti koje obavljaju i to s područja informatike, naprednih tehnologija, uvođenja novih standarda usklađenih sa standardima Europske unije.

2. Sufinanciranje zapošljavanja dugotrajno nezaposlenih osoba (mjera 2.)

Uži cilj ove mjere je sufinanciranje zapošljavanja svih nezaposlenih osoba iz evidencije bez obzira na prethodno radno iskustvo i godine starosti, koje su najmanje 12 mjeseci, odnosno 6 mjeseci (mlađe od 25 godina) na evidenciji Zavoda.

Uvođenjem ove mjere potiču se poslodavci na zapošljavanje osoba koje su, zbog dugotrajne nezaposlenosti, u nepovoljnom položaju na tržištu rada i nisu u mogućnosti iskazati prednosti svojeg prethodno stečenog radnog iskustva, kao i stručnih znanja i vještina za koje poslodavci pretpostavljaju da su ih dugotrajnom nezaposlenošću izgubili.

Ciljane skupine:

- sve nezaposlene osobe koje su najmanje 12 od prethodnih 16 mjeseci na evidenciji Zavoda bez obzira na radni staž, godine starosti i razinu obrazovanja
- nezaposlene osobe koje su najmanje 6 od prethodnih 8 mjeseci na evidenciji Zavoda, a mlađe su od 25 godina, bez obzira na radni staž i razinu obrazovanja.

Kroz navedenu mjeru poslodavci mogu ostvariti potporu za zapošljavanje za osobe bez zanimanja u trajanju od 15 mjeseci, za osobe strukovnih zanimanja i srednje obrazovne razine u trajanju od 12 mjeseci i za osobe više i visoke razine obrazovanja u trajanju od 10 mjeseci.

Potpota za zapošljavanje može se odobriti i za nižu razinu obrazovanja od razine obrazovanja sufinancirane osobe, samo za osobe koje su najmanje 24 mjeseca u evidenciji nezaposlenih osoba.

U 2006. godini kroz provedbu mjere 2. planiran je obuhvat 995 osoba, dok provedbeni rezultati na dan 31. 12. 2006. godine pokazuju da je zaposleno 1 238 osoba od čega 792 žene.

Kroz provedbene rezultate primjećuje se poseban interes poslodavaca za osobe strukovnih zanimanja i srednje obrazovne razine do 40 godina starosti bez obzira na njihovu prethodnu dužinu nezaposlenosti. Stečeno radno iskustvo u ovim slučajevima ne predstavlja zapreku pri zapošljavanju već donosi određenu prednost u odnosu na druge ciljane skupine nezaposlenih osoba.

U županijama gdje je veća stopa nezaposlenosti i slabija gospodarska aktivnost, iskazan je interes za zapošljavanje osoba navedene skupine u odnosu na zapošljavanje mladih osoba bez radnog iskustva.

3. Sufinanciranje zapošljavanja starijih nezaposlenih osoba (mjera 3.)

Uži cilj ove mjere je sufinanciranje zapošljavanja ženskih osoba iznad 45 godina starosti, te muških osoba iznad 50 godina starosti koji su na evidenciji Zavoda duže od 6 mjeseci, osoba koje su izgubile posao kao tehnološki višak s obzirom na podatak da je njihovo učešće 10% u ukupnoj evidentiranoj nezaposlenosti i osoba kojima je ugovor o radu otkazan temeljem tehnološkog viška i nalaze se u otkaznom roku.

Ciljane skupine:

- Ženske osobe iznad 45, te muške osobe iznad 50 godina starosti koje su:
 - najmanje 6 mjeseci na evidenciji Hrvatskog zavoda za zapošljavanje
 - bez obzira na prethodno radno iskustvo i razinu obrazovanja.
- Ženske osobe iznad 45, te muške osobe iznad 50 godina starosti kojima je ugovor o radu otkazan temeljem tehnološkog viška, i to:
 - bez obzira na dužinu prijave u evidenciju nezaposlenih i razinu obrazovanja
 - imaju potpisan profesionalni plan zapošljavanja u Zavodu.

- Ženske osobe iznad 45, te muške osobe iznad 50 godina starosti koje se nalaze u otkaznom roku temeljem tehnološkog viška:
 - subvencija se primjenjuje tijekom otkaznog roka prije prijave na evidenciju Zavoda
 - bez obzira na razinu obrazovanja.

Kroz navedenu mjeru poslodavci mogu ostvariti potporu za zapošljavanje za osobe bez zanimanja u trajanju od 18 mjeseci, za osobe strukovnih zanimanja i srednje obrazovne razine u trajanju od 18 mjeseci i za osobe više i visoke razine obrazovanja u trajanju od 18 mjeseci.

U 2006. godini kroz provedbu mjere 3. planiran je obuhvat 620 osoba, dok provedbeni rezultati na dan 31. 12. 2006. godine pokazuju da je zaposleno 579 osoba od čega 354 žene.

Prema planiranom obuhvatu i broju zaposlenih uočeno je da je cilj mjere postignut bez obzira da li poslodavci zapošljavaju osobe ciljane skupine zbog njihovog dugotrajnog radnog iskustva ili visine poticaja koju ostvaruju kroz navedenu mjeru.

Rezultati provedbe i provedbena iskustva iz mjere 3. potvrdili su planirani obuhvat, ali ne prema planiranim obrazovnim razinama i statusu poslodavca. Kod planiranja obuhvata po navedenim mjerama prednost je dana nižoj razini obrazovanja uz veći obuhvat zapošljavanja kod malih i srednjih poslodavaca. Provedbeni rezultati pokazuju da se uz potpore najviše zapošljavaju osobe srednje razine obrazovanja kod malih poslodavaca.

4. Sufinanciranje zapošljavanja posebnih skupina nezaposlenih osoba (mjera 4.)

Uži cilj ove mjere je ponovno uključivanje u svijet rada svih onih osoba koje su, zbog bolesti i drugih osobina ličnosti, u nemogućnosti ravnopravno se natjecati

na tržištu rada. Time bi im se pružila šansa za samostalno uzdržavanje bez korištenja mehanizma socijalne pomoći.

Ciljane skupine nezaposlenih osoba su osobe s otežanim faktorom zapošljavanja prema procjeni profesionalne orijentacije, nezaposleni samohrani roditelji malodobne djece, nezaposlene ženske osobe koje su prije ulaska u nezaposlenost koristile prava porodnog dopusta za treće i svako sljedeće dijete, nezaposleni hrvatski branitelji, djeca i supružnici poginulih i nestalih hrvatskih branitelja, žene žrtve nasilja, žrtve trgovanja ljudima, azilanti, liječeni ovisnici, bivši zatvorenici, roditelji s 4 i više malodobne djece i osobe s invaliditetom.

Sve ciljane skupine moraju biti najmanje 6 mjeseci na evidenciji Zavoda.

Kroz navedenu mjeru poslodavci mogu ostvariti potporu za zapošljavanje za osobe bez zanimanja u trajanju od 18 mjeseci, za osobe strukovnih zanimanja i srednje obrazovne razine u trajanju od 18 mjeseci i za osobe više i visoke razine obrazovanja u trajanju od 18 mjeseci.

U 2006. godini kroz provedbu mjere 4. planiran je obuhvat 880 osoba, dok provedbeni rezultati na dan 31. 12. 2006. godine pokazuju da je zaposleno 268 osoba od čega 36 žena.

Od ukupnog broja zaposlenih putem mjere 4., 80% zaposlenih ima status hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata, dok se u manjoj mjeri zapošljavaju osobe s invaliditetom, roditelji 4 i više malodobne djece i samohrani roditelji. Nije uočeno zapošljavanje liječenih ovisnika, žena žrtava nasilja i dr. Navedenu pojavu pripisujemo kontinuiranom postojanju mjera aktivne politike pri zapošljavanju nezaposlenih hrvatskih branitelja i samozapošljavanju i zapošljavanju osoba s invaliditetom. Osim navedenog ne postoji jedinstvena baza osoba koje su bile na liječenju, žrtava nasilja i sl. već se radi o osobnom i tajnom podatku koji će svaka nezaposlena osoba spomenu-

ti pri prijavi u evidenciju, čime može biti obuhvaćena kroz mjeru 4.

5.1. Sufinanciranje obrazovanja za poznatog poslodavca (novozaposleni i zaposleni u cilju zadržavanja radnog mjesta)

Uži cilj ove mjere je stvaranje uvjeta za brže zapošljavanje osoba koje su dugotrajno nezaposlene, omogućavanje stjecanja dodatnih znanja i vještina potrebnih tržištu rada kako bi se smanjila neusklađenost ponude i potražnje, ublažavanje deficita određenih zanimanja, povećanje zapošljivosti osoba suficitarnih zanimanja iz evidencije nezaposlenih i stjecanje znanja i vještina zaposlenih osoba kod uvođenja novih tehnologija kod poslodavca.

Postotak opravdanih troškova usavršavanja ne smije se odobriti u iznosu većem od:

- Opće usavršavanje (stručno osposobljavanje):
 - 80 % opravdanih troškova usavršavanja – mali i srednji poslodavac
 - 50 % opravdanih troškova usavršavanja – veliki poslodavac.
- Posebno usavršavanje (stjecanje dodatnih znanja i vještina vezanih uz zvanje/zanimanje):
 - 45 % opravdanih troškova usavršavanja – mali i srednji poslodavac
 - 25 % opravdanih troškova usavršavanja – veliki poslodavac.

Ciljane skupine:

- Novozaposleni radnici – polaznici programa usavršavanja:
 - sve nezaposlene osobe bez obzira na stručnu spremu i radni staž, najmanje 90 dana na evidenciji Hrvatskog zavoda za zapošljavanje uz uvjet da su potpisale profesionalni plan zapošljavanja.

- Zaposleni radnici – polaznici programa usavršavanja:
- Prema odabiru poslodavca.

Trajanje subvencije:

- do 30. 11. 2006. godine.

U 2006. godini kroz provedbu mjere 5.1. planiran je obuhvat 1 126 osoba, dok provedbeni rezultati na dan 31. 12. 2006. godine pokazuju da je zaposleno 378 osobe od čega 119 žena.

Mjera se prvenstveno koristi kod poslodavaca u djelatnostima prerađivačke industrije i to u proizvodnji proizvoda od metala, drveta i tekstila.

Programi usavršavanja za zadržavanje radnog mjesta uglavnom se odnose na usklađivanje sa zakonskim propisima i normama u pojedinoj djelatnosti i usklađivanje standarda sa standardima EU, a u manjem dijelu zbog uvođenja novih i viših tehnologija ili novih proizvodnih programa. Uočeno je da poslodavci zahtjeve koji se odnose na usavršavanje za zadržavanje radnog mjesta podnose Zavodu prvenstveno zbog sredstava, ne temeljeći isto na opravdanosti odnosno kriterijima koji su propisani Uredbom o državnim potporama.

Obrazovanje za poznatog poslodavca bila je jedna od temeljnih funkcija Hrvatskog zavoda za zapošljavanje kroz program stručnog osposobljavanja do devedesetih godina. Novim ustrojem Zavoda obrazovanje nezaposlenih osoba se sve više provodi kroz mjere aktivne politike u zapošljavanju.

Razlika između programa obrazovanja za poznatog poslodavca u prijašnjim programima aktivne politike u odnosu na potpore za usavršavanje iz Godišnjeg plana za poticanje zapošljavanja je što isključuje poslodavce u teškoćama i poslodavce iz djelatnosti brodogradnje. Kroz prijašnje programe obrazovanja uglavnom se interveniralo kod poslodavaca koji su imali

poteškoće u poslovanju, dok se potporama za usavršavanje primjenom Uredbe o državnim potporama potiču poslodavci koji imaju iskazano pozitivno poslovanje i permanentno ulažu u resurse.

5.2. Sufinanciranje obrazovanja za nepoznatog poslodavca

Hrvatski zavod za zapošljavanje kontinuirano provodi aktivnosti obrazovanja nezaposlenih osoba i to kroz obrazovne aktivnosti - stručno osposobljavanje, dokvalifikaciju i prekvalifikaciju te stjecanje i dopunjavanje znanja i vještina.

Obrazovanje nezaposlenih te zaposlenih osoba prema članku 15. Zakona o posredovanju pri zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti, odnosi se na osnovnu djelatnost Zavoda u radu s nezaposlenim osobama.

Osim obrazovanja, temeljem osnovne djelatnosti Zavoda, provode se i aktivnosti obrazovanja kroz mjere aktivne politike zapošljavanja koje su usmjerene na dugotrajno nezaposlene osobe i skupine nezaposlenih osoba koje pristaju na obrazovanje za deficitarna zanimanja tražena u brodogradnji, građevinarstvu i turističko-ugostiteljskoj djelatnosti uz propisane dužine prijave u evidenciji nezaposlenih osoba.

U provedbi obrazovanja za nezaposlene osobe do 2000. godine bilo je dominantno stručno osposobljavanje za zanimanja u tekstilu, građevinarstvu, brodogradnji i metalnoj industriji, a manje usmjereno na dodatna znanja i vještine kao i na programe stručnog osposobljavanja. Programi obrazovanja u zadnjih šest godina odnosili su se na stručna usavršavanja, usvajanje dodatnih znanja i vještina iz područja informatike i novih tehnologija, uvođenje viših i novih standarda u procese proizvodnje, te usklađivanje standarda sa standardima EU. Sve manje je zahtjeva koji se odnose na stručna osposobljavanja nezaposlenih i novozaposlenih osoba, a sve više zahtjeva

za stručnim usavršavanjima i stjecanjima dodatnih znanja i vještina u naprednim tehnologijama, znanjima stranih jezika i sl.

Ciljane skupine:

- sve nezaposlene osobe koje su u evidenciji nezaposlenih najmanje 12 mjeseci bez obzira na godine starosti, razinu obrazovanja i radno iskustvo
- sve osobe do 35 godina starosti koje su spremne raditi na sezonskim poslovima bez obzira na dužinu prijave u evidenciji nezaposlenih, stručnu spremu i radno iskustvo
- sve osobe prijavljene u evidenciju nezaposlenih koje su spremne prihvatiti posao u brodogradnji i građevini.

Visina subvencije:

- obrazovnoj ustanovi sufinancira se 100% troškova obrazovanja (nastava i materijalni troškovi)
- Zavod isplaćuje polazniku novčanu pomoć u visini minimalne novčane naknade za vrijeme nezaposlenosti, troškove prijevoza i osiguranje u slučaju nesreće na radu.

Osobe se uključuju u programe usavršavanja za zanimanja i dodatna znanja i vještine koja nedostaju nezaposlenim osobama kako bi bile konkurentne i zadovoljile potrebe za radnicima na lokalnom tržištu rada, a sukladno programima obrazovnih ustanova.

U 2006. godini kroz provedbu mjere 5.2. planiran je obuhvat 2 700 osoba, dok provedbeni rezultati na dan 31. 12. 2006. godine pokazuju da je obuhvaćeno 873 osoba od čega 383 žena.

S obzirom da je provedba mjere 5.2. započela krajem ožujka, a zbog dugotrajnih priprema nezaposlenih osoba za uključivanje u programe obrazovanja i završetka školske godine, provedbeni rezultati nisu pravi pokazatelji interesa i potreba nezaposlenih osoba za obrazovanjem.

6. Javni radovi (mjera 6.)

Hrvatski zavod za zapošljavanje je temeljem Nacionalne politike zapošljavanja u razdoblju od 1998. do 2001. godine provodio Program javnih radova koji su iskazali pozitivne rezultate u županijama s visokom stopom nezaposlenosti, odnosno županijama čija su područja stradala u Domovinskom ratu.

Razlika između Programa javnog rada i javnih radova u okviru Godišnjeg plana za poticanje zapošljavanja za 2006. godinu je u načinu sufinanciranja. Kroz Program javnog rada (1998. – 2001.) Hrvatski zavod za zapošljavanje je u cijelosti snosio trošak bruto plaće sudionika u javnom radu i osiguravao troškove prijevoza dok su inicijatori (jedinice lokalne uprave i samouprave i sl.) osiguravale uvjete za provedbu javnog rada.

U provedbi javnog rada iz Godišnjeg plana Hrvatski zavod za zapošljavanje sufinancira dio plaće sudionika javnog rada i to temeljem najniže osnovice za uplatu doprinosa i osigurava troškove prijevoza, dok je inicijator javnog rada osiguravao preostali dio bruto plaće, materijalna sredstva i uvjete provedbe javnog rada.

Cilj mjere:

- društveno korisnim radom afirmirati socijalnu uključenost i ublažiti socijalne posljedice nezaposlenosti kroz suradnju jedinica lokalne samouprave i institucija u njihovu vlasništvu i nevladinih udruga.

Javni radovi imaju za cilj omogućiti obavljanje neprofitnih poslova, koji se inače ne mogu obavljati u redovitoj djelatnosti jedinica lokalne samouprave i institucija u njihovom vlasništvu. Implementiranje javnih radova doprinosi poticanju ravnomjernog razvoja lokalnih zajednica i poticanju lokalnih inicijativa, posebno u područjima visoke nezaposlenosti.

Programi javnih radova moraju biti visoko radno intenzivni, neprofitni i

nekonkurentni na lokalnom tržištu rada (čišćenje gradova, održavanje javnih zelenih površina, cesta, parkova, povijesnih spomenika i dr.). Programi se mogu provoditi i u socijalnoj skrbi, javnoj upravi, obrazovanju, znanosti i kulturi, zaštiti okoliša, poljoprivredi i šumarstvu, komunalnoj djelatnosti i ostalim područjima koja bi poticala razvoj lokalne zajednice.

Nezaposlene osobe koje mogu biti sufinancirane u programu javnog rada su dugotrajno nezaposleni, nezaposlene osobe s otežanim faktorom zapošljivosti, stariji nekvalificirani radnici, mladi bez zanimanja i radnog iskustva, samohrani roditelji, roditelji s četvero i više malodobne djece, žene žrtve nasilja uz uvjet da su u evidenciji nezaposlenih najmanje 6 mjeseci. Osobe koje su bile uključene u program javnog rada birane su od strane inicijatora javnog rada uz stručnu pomoć savjetodavaca za nezaposlene osobe.

Zapošljavanjem navedenih skupina nezaposlenih osoba kroz programe javnih radova poticala se motiviranost dugotrajno nezaposlenih osoba na uključivanje u svijet rada, a istovremeno se lokalnim inicijativama poticalo društveno odgovorno postupanje s ciljem ublažavanja socijalnih posljedica nezaposlenosti na lokalnoj razini.

Provedbom mjere 6. - Javni radovi zaprimljeno je 101 zahtjev, a potpisano 98 ugovora temeljem kojih je zaposleno 512 osoba iz evidencije nezaposlenih. Navedena mjera pokazuje očekivane rezultate, posebice u županijama s visokom stopom nezaposlenosti i to u: Vukovarsko-srijemskoj, Virovitičko-podravskoj, Bjelovarsko-bilogorskoj i Brodsko-posavskoj županiji.

Kratki osvrt na provedbene rezultate

Od početka primjene mjera iz nadležnosti Hrvatskog zavoda za zapošljavanje prema Godišnjem planu poticanja zapošljavanja za 2006. godinu u razdoblju od 23. ožujka

do 31. prosinca 2006. godine zaprimljeno je 3 870 zahtjeva, od čega je 3 140 pozitivno ocijenjeno i potpisano je 3 127 ugovora o dodjeli potpore za zapošljavanje i obrazovanje, financiranje obrazovanja nezaposlenih osoba kao i sufinanciranje zapošljavanja u programima javnih radova. Mjerama je obuhvaćeno 4 869 osoba iz evidencije nezaposlenih, od čega je 3 996 osoba zaposleno, a 873 osobe su uključene u program obrazovanja.

Prema broju zaprimljenih zahtjeva najveći interes poslodavaca iskazan je upravo za mjerama sufinanciranja zapošljavanja (1-4), temeljem kojih je zaprimljeno 3 608 zahtjeva (ili 93%) od ukupno zaprimljenih zahtjeva, a zaposleno ukupno 3 109 osoba iz evidencije nezaposlenih (ili 64%). Najviše je osoba zaposleno u okviru mjere 2. – Sufinanciranje zapošljavanja dugotrajno nezaposlenih osoba 1 238 (ili 31%), slijedi zapošljavanje u okviru mjere 1. – Sufinanciranje zapošljavanja mladih osoba bez radnog iskustva 1 024 osoba (ili 26%), zatim mjera 3. – Sufinanciranje zapošljavanja ženskih osoba iznad 45 godina starosti i muških osoba iznad 50 godina starosti 579 osoba (ili 14,5%), te mjere 4. – Sufinanciranje zapošljavanja posebnih skupina nezaposlenih 268 osoba (ili 6,7 %).

Prema prikazanim rezultatima vidljivo je da poslodavci više koriste potpore za zapošljavanje, dok u manjoj mjeri očekuju da će kroz programe obrazovanja postići tražena znanja, vještine i radno iskustvo određenih radnika koji su im potrebni.

Obrotnici, mali i srednji poduzetnici najčešći su korisnici potpora za zapošljavanje, dok veliki poslodavci ne iskazuju interes zbog dugotrajnih obveza prema sufinanciranim osobama i zadržavanja stupnja prosječne zaposlenosti kao i nižeg iznosa potpore u odnosu na male i srednje poslodavce.

Marina Nekić